

Dokkum, Mollema

QuickScan

JM ecologie b.v., 2022

QuickScan Dokkum, Mollema

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming

Rapportnummer

R22.012

Status

2.0 (definitief)

Datum

2022-02-15

Opdrachtgever

Interra Maatwerk LLP

Oer de feart 163

8502 CV Joure

Auteur

Stef Kooijman

Controle

Henri Zomer

Voorpagina

De loods in het plangebied

Te citeren als

Kooijman, S., 2022. QuickScan Dokkum, Mollema; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming. Rapport R22.012 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Leitswei 12

8401 CL Gorredijk

Copyright

© 2022 JM ecologie b.v.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	2
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	4
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie	6
2.2	Ingreep	10
3	Resultaten veldbezoek en bureaustudie	12
3.1	Vogels	12
3.2	Vleermuizen	14
3.3	Overige zoogdieren	15
3.4	Dagvlinders	16
3.5	Overige fauna	16
3.6	Vaatplanten	16
3.7	Zorgplicht	16
4	Effecten en gevolgen	17
4.1	Overzicht beschermde soorten	17
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	17
5	Mitigerende maatregelen	19
5.1	Jaarrond beschermde nesten van vogels; nader onderzoek	19
5.2	Algemene broedvogels; mitigatie	20
5.3	Vleermuizen; mitigatie	20
5.4	Kleine marterachtigen; mitigatie; nader onderzoek (mogelijk vanaf ca. 2022)	21
5.5	Zorgplicht; mitigatie	22
6	Conclusie	23
	Geraadpleegde bronnen	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Interra Maatwerk LLP heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de veiling 1 in Dokkum, gemeente Noardeast-Fryslân, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens om op het bestaande terrein een woonwijk te realiseren.

1.2 Globale ligging

Het plangebied is gelegen in Dokkum, ten noordoosten van de stad Leeuwarden. De brede omgeving van het plangebied bestaat uit agrarisch en stedelijk gebied. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied (rode stip) (Bron achtergrond: Esri).

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. Soorten van de Vogelrichtlijn;
2. Soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'Andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg (en mogelijk vanaf ca. 2022 Friesland) geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B

geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is versterking van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande bouw- en isolatiewerkzaamheden, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland en overige provinciale gebiedsbescherming) en de bescherming Houtopstanden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande bouwwerkzaamheden meerdere jaren wordt, of indien de omstandigheden significant wijzigen, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecologen Stef Kooijman en Thijs de Haan van JM ecologie b.v. op 26 januari 2022. Het bezoek is uitgevoerd van 09:00 tot 11:00 uur, bij 3°C en 2Bft, op een bewolkte dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregel en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatsvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen aan de Veiling 1 in Dokkum, gemeente Noardeast-Fryslân, provincie Friesland. De omgeving van het plangebied bestaat uit woonhuizen, bedrijfspanden en agrarisch gebied (zie afbeelding 2.1). Het plangebied bestaat uit een loods, een parkeerterrein en grasland met enkele watergangen, bosschages en houtwallen. De loods heeft een golfplaten dak. De voorkant is een wand van glas en aan de zij- en achterkant is een wand van metalen platen. Het grootste deel van de loods wordt momenteel gebruikt voor verkoop van diverse producten. Aan het zuidwestelijke deel van de loods zijn glazen kassen aangebouwd, welke worden gebruikt als opslag van diverse materialen en voorwerpen. Ten westen van de kassen zijn een aantal houten schuurtjes, waarnaast stenen en dakpannen zijn opgeslagen. Ten noorden van de loods is een intensief beheerd grasland met houtwallen en watergangen. Ten zuiden van de loods bevindt zich een parkeerterrein met hagen en enkele bomen. Ten zuiden van de parkeerplaats is een vijver met een hoge rietkraag. Zie afbeeldingen 2.2 tot en met 2.23 voor een impressie van het plangebied.

Afbeelding 2.1. Begrenzing van het plangebied (rood kader) (Bron achtergrond: Esri).

Afbeelding 2.2. De loods met glazen wanden en golfplaten dak.

Afbeelding 2.3. Achterkant van de loods met metalen wanden.

Afbeelding 2.4. Loods is in gebruik voor verkoop.

Afbeelding 2.5. Aanbouw van glazen kassen.

Afbeelding 2.6. Opslag van verschillende materialen in kassen.

Afbeelding 2.7. Houten schuurtjes ten westen van kassen.

Afbeelding 2.8. Opslag van stenen en dakpannen ten westen van kassen.

Afbeelding 2.9. Ruigte ten noorden van de kassen.

Afbeelding 2.10. Ruigte ten noorden van kassen.

Afbeelding 2.11. Ruigte ten noorden van de kassen.

Afbeelding 2.12. Grasland met houtwallen ten noorden van loods.

Afbeelding 2.13. Grasland ten noorden van loods.

Afbeelding 2.14. Watergang langs houtwal.

Afbeelding 2.15. Watergang ten noorden van plangebied.

Afbeelding 2.16. Nest van mogelijk sperwer of ransuil.

Afbeelding 2.17. Borstbeen kleine zangvogel onder nest.

Afbeelding 2.18. Holten in bomen door specht.

Afbeelding 2.19. Woning en bedrijfspand ten oosten van plangebied.

Afbeelding 2.20. Parkeerterrein.

Afbeelding 2.21. Parkeerterrein vanaf het zuiden gezien.

Afbeelding 2.22. Vijver ten zuiden van parkeerterrein.

Afbeelding 2.23. Vogelnesten ten zuiden van plangebied.

2.2 Ingreep

De opdrachtgever is voornemens om op het bestaande terrein een woonwijk te realiseren (zie afbeelding 2.24). Er komen ca. 100 woningen te staan. Hiervoor worden de loods en houten schuurtjes gesloopt. De bomen in het plangebied worden gekapt waarbij de bomenrijen aan de rand van het plangebied (oosten en zuidwesten) waarschijnlijk blijven staan. Ook op het huidige grasland met houtwallen en watergangen worden woningen gerealiseerd. Hier worden de watergangen gedempt. De vijver ten zuiden van het huidige parkeerterrein wordt uitgebreid. De werkzaamheden staan gepland vanaf 2023.

Afbeelding 2.24. Bestemmingsplan woonwijk Mollema in Dokkum (Bron: De Wolff & Partners).

3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

Onderstaand wordt gebruik gemaakt van de term “verstoringzone”. Deze term heeft betrekking tot de invloedsfeer welke is bepaald op de verwachte maximale verstoring die de onderhavige werkzaamheden mogelijk hebben op aanwezige natuurwaarden. Hierbij is rekening gehouden met tussenliggende elementen, visuele verstoring, verstoring door geluid, en verstoring door trillingen. De verstoringzone is per mogelijk aanwezige soort met expert judgement bepaald aan de hand van deze verstorende effecten en omgevingselementen, alsmede de gevoeligheid van de betreffende soort op basis van ecologie.

3.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 tot en met 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Uit een conceptversie omgevingsverordening van 2021 blijkt dat in ca. 2022 in de provincie Fryslân mogelijk een nieuwe lijst met jaarrond beschermde nesten in werking treedt, deze is echter nog niet definitief gemaakt en daarom nog niet geldig. Ook is het mogelijk dat deze lijst nog wijzigt of aan bepaalde voorwaarden verbonden is. Vogels die vallen in categorie 1 tot en met 4 zijn in concept aangevuld met de volgende soorten: aalscholver, blauwe reiger, bosuil, draaihals, dwergstern, grote stern, grote zilverreiger, huiszwaluw, ijsvogel, lepelaar, noordse stern, purperreiger, raaf, ringmus, stormmeeuw, torenvalk, zeearend, zwarte specht, zwarte stern en zwartkopmeeuw. De concept soorten worden meegenomen in de QuickScan omdat de bouw- en sloopwerkzaamheden plaatsvinden in 2023.

Daarnaast zijn van 34 vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd als hier een zwaarwegende ecologische reden voor is. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht. Indien sprake is van een ecologisch zwaarwegende reden voor één of meerdere van deze soorten, dan worden deze hieronder behandeld onder ‘Jaarrond beschermd’. Zo niet, dan worden deze soorten net als overige broedvogels behandeld onder ‘Algemene broedvogels’.

Uit een conceptversie omgevingsverordening van 2021 blijkt dat in ca. 2022 in de provincie Fryslân mogelijk een nieuwe lijst met jaarrond beschermde nesten in werking treedt, deze is echter nog niet definitief gemaakt en daarom nog niet geldig. Ook is het mogelijk dat deze lijst nog wijzigt of aan bepaalde voorwaarden verbonden is. Vogels die vallen in categorie 5 zijn in concept aangevuld met de volgende soorten: bergeend, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, eider, gekraagde roodstaart, glanskop, grote mantelmeeuw, grutto, kleine bonte specht, kleine mantelmeeuw, kokmeeuw, kraanvogel, middelste bonte specht, oeverzwaluw, paapje, ruigpootuil, scholekster, spreeuw, strandplevier, visdief en zilvermeeuw. De concept soorten worden meegenomen in de QuickScan omdat de bouw- en sloopwerkzaamheden plaatsvinden in 2023.

Jaarrond beschermd (categorie 1 tot en met 4)

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar jaarrond beschermde nesten in en binnen de verstoringszone van het plangebied. Op basis van aanwezig habitat met bijbehorende urbane verstoring, afwezigheid van palen en masten binnen de verstoringszone en de afstand tot grote wateren en zoute kunnen nesten van aalscholver, blauwe reiger, boomvalk, bosuil, buizerd, draaihals, dwergstern, grote stern, grote zilverreiger, havik, lepelaar, noordse stern, oehoe, ooievaar, purperreiger, raaf, steenuil, slechtvalk, torenvalk, wespandief, zeearend, zwarte stern, zwarte wouw, zwarte specht en zwartkopmeeuw worden uitgesloten. Ook voor kerkuil is geen geschikte broedlocatie vanwege de afwezigheid van holtes en openingen in (en dus toegang tot) de omliggende gebouwen. Voor de grote gele kwikstaart is geschikt broedbiotoop afwezig vanwege de afwezigheid van een stromende beek of rivier. Voor de ijsvogel is geschikt broedbiotoop afwezig omdat hoge, steile oevers aan de watergangen in het plangebied ontbreken. Er zijn geen nesten aangetroffen van de huiszwaluw, waardoor de aanwezigheid van de huiszwaluw binnen het plangebied wordt uitgesloten. De woningen ten westen en ten oosten van het plangebied dienen mogelijk als nestlocaties van huismus, ringmus en gierzwaluw. Huismus en ringmus kunnen onder de dakpannen nestelen en gierzwaluw onder dakpannen in de kopgevels. De aanvliegbaarheid van de mogelijke verblijfplaatsen voor gierzwaluw is hier goed. Ten zuiden van het plangebied zijn in een bomenrij een aantal nesten van mogelijk roeken waargenomen. Ten slotte is in een houtwal in het noorden van het plangebied een nest van mogelijk sperwer of ransuil aangetroffen. Het nest bevindt zich op ongeveer acht meter hoogte en ligt goed beschut. Onder het nest is het borstbeen van een kleine zangvogel gevonden wat kan duiden op een kleine zangvogel etende roofvogel. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluw, huismus, ringmus, roek, sperwer en ransuil in het plan- en verstoringsgebied kan niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op jaarrond beschermde nesten van gierzwaluw, huismus, ringmus, roek, sperwer en ransuil staan beschreven in paragraaf 4.2.

Mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Ten zuiden van het plangebied is in een boom een nest van mogelijk zwarte kraai waargenomen. In enkele bomen van de houtwallen in het noorden van het plangebied zijn holten gemaakt door spechten waargenomen. Als deze holten groot genoeg zijn kunnen hierin soorten als pimplmees en koolmees komen te broeden. Echter is geen sprake van een ecologisch zwaarwegende reden voor eerdergenoemde soorten omdat het slechts een enkel nest en enkele nestmogelijkheden betreft, waardoor de populaties niet in gevaar worden gebracht. Daarom worden zwarte kraai, pimplmees en koolmees net als overige broedvogels behandeld onder 'Algemene broedvogels'.

Algemene broedvogels

Er is in het plan- en verstoringsgebied geschikt habitat aanwezig voor diverse soorten algemene broedvogels. In de bomen in het plan- en verstoringsgebied kunnen soorten als merel en vink tot broeden komen. Er is een nest van mogelijk houtduif waargenomen in een boom in het noorden van het plangebied. In het riet van de watergangen en de vijver kunnen watervogels zoals wilde eend, meerkoet en waterhoen tot broeden komen. De aanwezigheid van algemene broedvogels kan daarom niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

In en binnen de verstoringszone van het plangebied is gezocht naar potentiële verblijfsplaatsen voor vleermuizen. De bomen met holten in de houtwallen ten noorden van het plangebied zijn geen geschikte vleermuisverblijven omdat de aanligbaarheid hier slecht is. Verder zijn er geen geschikte holten in bomen aangetroffen welke kunnen dienen als kraam-, zomer- en/of paarverblijf voor boombewonende vleermuissoorten zoals rosse vleermuis of watervleermuis en als paarverblijfplaats voor ruige dwergvleermuis. Daarom kan de aanwezigheid van boombewonende vleermuissoorten in het plan- en verstoringsgebied worden uitgesloten. De loods bestaat uit glazen en metalen wanden zonder spouw en heeft een golfplaten dak, waardoor er in de loods geen geschikte verblijfoctaties voor vleermuizen aanwezig zijn. Ook biedt de houten schuur geen geschikte verblijfplaatsen omdat hier geen scheuren en gaten in de muren zitten en er binnenin geen warme ruimte is waar vleermuizen achter weg kunnen kruipen. De woningen ten westen en ten oosten van het plangebied bieden wel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen omdat deze bestaan uit bakstenen muren met een spouw en dakpannen daken waaronder ruimte welke kan dienen als kraam-, zomer- en/of paarverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis of laatvlieger en als paarverblijfplaats voor ruige dwergvleermuis. De aanligbaarheid van deze mogelijke verblijfplaatsen is goed. De aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen in het verstoringsgebied kan daarom niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op potentiële vleermuisverblijfplaatsen staan beschreven in paragraaf 4.2.

Vliegroutes

In het plan- en verstoringsgebied zijn lijnvormige elementen zoals bomenrijen die mogelijk dienen als vliegrouteondersteuning voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg minstens even geschikte vliegrouteondersteuning aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentiële vliegrouteondersteuning beschouwd.

Foerageergebied

Door de aanwezigheid van water en bomenrijen is het plan- en verstoringsgebied geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg minstens even geschikt foerageergebied aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied beschouwd.

3.3 Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde zoogdiersoorten. Het gaat hier om damhert, otter en wolf. Naast de bekende beschermde soorten kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn. Echter worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en binnen de verstoringszone van het plangebied.

Damhert

Het damhert leeft bij voorkeur in loofbossen en gemengde bossen met een dichte ondergroei en voldoende grassen, maar ook in naaldbossen en randzones bij gras- en akkerlanden. Het damhert maakt geen gebruik van vaste verblijfplaatsen (Zoogdiervereniging, z.d.). De waarneming is gedaan in agrarisch gebied in de omgeving van Dokkum. Op basis van urbane verstoring wordt de aanwezigheid van damhert in het plan- en verstoringsgebied uitgesloten.

Otter

Otters leven in oeverzones die liggen in gebieden met voldoende dekking en rust (Zoogdiervereniging, z.d.). Op basis van urbane verstoring en onvoldoende dekking in de watergangen en vijver wordt aanwezigheid van de otter in het plan- en verstoringsgebied uitgesloten.

Wolf

Wolven zijn schuwe dieren en vestigen zich in de grotere bossen in Nederland (Zoogdiervereniging, z.d.). Door het ontbreken van bosrijk gebied in combinatie met urbane verstoring wordt de aanwezigheid van de wolf in het plan- en verstoringsgebied uitgesloten.

Bunzing, wezel en hermelijn (mogelijk vanaf ca. 2022 beschermd)

De bunzing, wezel en hermelijn leven in allerlei habitats, van open plekken tot in bossen. Belangrijk is dat er voldoende dekking en schuilmogelijkheden aanwezig zijn en dat er voldoende prooidieren in de vorm van (woel)muizen te vinden zijn. Verblijfplaatsen bevinden zich op plaatsen met voldoende dekking, zoals in bosschages, takkenbulten en in hopen van muizen, ratten, konijnen, mollen, dassen en vossen (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn binnen een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied geen waarnemingen van kleine marterachtigen bekend. De opslag van dakpannen en stenen en de ruigte en houtwallen ten noorden van de loods zijn mogelijk geschikt als dekking en schuilmogelijkheden voor kleine marterachtigen. De ruigte en het grasland ten noorden van de loods kan worden gebruikt als foerageergebied voor deze soorten. Ook is het agrarisch gebied in de nabije omgeving te bereiken. Daarom kan aanwezigheid van kleine marterachtigen in het plangebied niet worden uitgesloten. Bunzing, hermelijn en wezel zijn momenteel vrijgesteld in de provincie Friesland waardoor alleen de algemene zorgplicht geldt en een ontheffing niet noodzakelijk is. De vrijstelling voor deze soorten in Friesland wordt mogelijk ingetrokken met de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2022 waardoor het starten van een ontheffingsprocedure mogelijk nodig is.

Consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van kleine marterachtigen staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.4 Dagvlinders

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied een waarneming bekend is van een beschermde dagvlindersoort. Het gaat hier om grote weerschijnvlinder. Naast de bekende beschermde soort kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn. Echter worden deze op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in en binnen de verstoringszone van het plangebied.

Grote weerschijnvlinder

De grote weerschijnvlinder leeft in open plekken in bossen, zoals langs bospaden en bosranden. Als waardplant worden boswilg en grauwe wilg gebruikt, de imago's leven van sap van bloedende bomen (Vlinderstichting, zd.). Er is één waarneming gedaan ten zuiden van Dokkum. Op basis van de bekende verspreiding en aanwezig habitat wordt de aanwezigheid van grote weerschijnvlinder in het plan- en verstoringsgebied uitgesloten.

3.5 Overige fauna

Overige beschermde diersoorten zoals libellen, reptielen, kreeftachtige, vissen en weekdieren zijn niet bekend in de omgeving van het plangebied en worden ook niet verwacht op basis van de aanwezige habitat.

3.6 Vaatplanten

De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het rivierengebied of in het heuvelland van Zuid-Limburg. Gezien de aanwezige habitat binnen het plangebied in combinatie met de bekende huidige verspreiding van beschermde plantensoorten, kan worden uitgesloten dat deze soorten aanwezig zijn binnen het plangebied.

3.7 Zorgplicht

In de waterlichamen in het plangebied komen diverse vrijgestelde amfibiesoorten voor zoals bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Daarnaast zijn waarschijnlijk algemene vissoorten zoals blankvoorn, baars, karper en snoek aanwezig. Omdat er sloten worden gedempt en de vijver wordt uitgebreid worden deze amfibie- en vissoorten behandeld in het kader van de zorgplicht.

Consequenties van de ingreep op potentiële aanwezigheid van algemene amfibie- en vissoorten staan beschreven in paragraaf 4.2.

4 Effecten en gevolgen

4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen. In dit geval wordt een uitzondering gemaakt voor algemene amfibie- en vissoorten omdat er sloten worden gedempt.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Jaarrond beschermde nesten van vogels	Gierzwaluw, huismus, ringmus, roek, sperwer en ransuil	3.1	Potentieel
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel
Vleermuizen	Gebouwbewonende	3.5	Potentieel
Kleine marterachtigen	Bunzing, hermelijn en wezel	Zorgplicht (mogelijk 3.10 vanaf ca. 2022)	Potentieel
Amfibieën	Bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	Zorgplicht	Waarschijnlijk
Vissen	Algemene zoetwatersoorten	Zorgplicht	Waarschijnlijk

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 = Habitatrichtlijn, 3.10 = nationaal beschermd.

4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Jaarrond beschermde nesten van vogels

Onder de daken van de woningen in het verstoringsgebied bevinden zich mogelijk jaarrond beschermde nesten van gierzwaluw, huismus en ringmus. Deze soorten zijn dusdanig gewend aan een urbane en humane omgeving dat de geplande bouw- en sloopwerkzaamheden geen significant effect zullen hebben op het broedsucces. Daarnaast zijn in een bomerij ten zuiden van het plangebied nesten van mogelijk roek waargenomen. Deze nesten bevinden zich op ongeveer 75 meter van het plangebied waardoor geen sprake is van verstoring door de werkzaamheden. Ten slotte is in een boom in een houtwal in het noorden van het plangebied een nest van mogelijk sperwer of ransuil aangetroffen. De geplande werkzaamheden hebben tot gevolg dat deze nestplaats verdwijnt. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Algemene broedvogels

In het plan- en verstoringsgebied kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een versturende werking op de broedende vogels. Ook kunnen bestaande nesten vernield worden wanneer bomen en houtwallen worden verwijderd in het vogelbroedseizoen. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Verblijfplaatsen van vleermuizen

In de woningen in het verstoringsgebied bevinden zich mogelijk verblijfplaatsen van één of meerdere soorten vleermuizen. De geplande werkzaamheden hebben tot gevolg dat eventueel aanwezige verblijfplaatsen verdwijnen, ongeschikt of ontoegankelijk worden. Wanneer 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode voor vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken. Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen. Het verstoren, verwijderen en ontoegankelijk maken van verblijfplaatsen van vleermuizen is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.3 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Verblijfplaatsen van kleine marterachtigen (mogelijk vanaf ca. 2022 beschermd)

De opslag van dakpannen en stenen en de ruigte en houtwallen ten noorden van de loods zijn mogelijk geschikt als dekking en schuilmogelijkheden voor kleine marterachtigen. De ruigte en het grasland ten noorden van de loods kan worden gebruikt als foerageergebied voor deze soorten. Wanneer de opslag van dakpannen en stenen, de ruigte en houtwallen en het grasland worden verwijderd, worden mogelijk verblijfplaatsen van kleine marterachtigen vernietigd. Echter staan de bunzing, hermelijn en wezel in de provincie Friesland op de vrijstellingslijst, waardoor alleen de algemene zorgplicht van toepassing is. Het is wenselijk om de vervolgstappen te nemen die genoemd staan in paragraaf 5.4 ten behoeve van de zorgplicht. Vanaf ca. 2022 zijn bunzing, hermelijn en wezel mogelijk niet meer vrijgesteld en zal nader onderzoek of het starten van een ontheffingsprocedure mogelijk nodig zijn.

Zorgplicht voor amfibie- en vissoorten

In de watergang en de vijver worden algemene amfibie- en vissoorten verwacht. In het huidige bestemmingsplan wordt de vijver uitgebreid en worden watergangen gedempt. Om te voorkomen dat de dieren worden gedood tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden is het wenselijk om, ten behoeve van de zorgplicht, de vervolgstappen te nemen die genoemd staan in paragraaf 5.5.

5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
Jaarrond beschermde nesten van vogels	Sperwer en ransuil	3.1	Potentieel	Nader onderzoek
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel	Mitigatie
Vleermuizen	Gebouwbewonende	3.5	Potentieel	Mitigatie
Kleine marterachtigen	Bunzing, hermelijn en wezel	Zorgplicht (mogelijk 3.10 vanaf ca. 2022)	Potentieel	Mitigatie (mogelijk nader onderzoek)
Amfibieën	Bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	Zorgplicht	Waarschijnlijk	Mitigatie
Vissen	Algemene zoetwatersoorten	Zorgplicht	Waarschijnlijk	Mitigatie

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 = Habitatrichtlijn, 3.10 = nationaal beschermd.

5.1 Jaarrond beschermde nesten van vogels; nader onderzoek

Er is een nest van mogelijk sperwer of ransuil aangetroffen in het plangebied. Het verwijderen, ontoegankelijk of ongeschikt maken van dit nest is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. Daarom moet, voordat de werkzaamheden van start kunnen gaan, eerst nader onderzoek worden uitgevoerd om het gebruik van de nestplaats te bevestigen dan wel uit te sluiten.

Het gebruik van het nest door sperwer of ransuil kan worden aangetoond door het uitvoeren van twee tot vier gerichte veldbezoeken. Deze moeten overdag na zonsopkomst plaatsvinden in de periode half maart tot en met mei, met een tussenperiode van minimaal 10 dagen. Een bezoek heeft een lengte van een half uur.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat het nest niet in gebruik is, is er geen belemmering meer vanuit de Wet natuurbescherming voor wat betreft de bescherming van jaarrond beschermde vogelnesten of verblijfplaatsen. Indien er echter gebruik van het nest wordt gemaakt, dient er eerst een ontheffing op de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de Provincie. Om deze ontheffing te verkrijgen, moeten er mitigerende maatregelen worden genomen door bijvoorbeeld

buiten het vogelbroedseizoen te werken of het aanbieden van alternatieve nestmogelijkheden in omgeving.

5.2 Algemene broedvogels; mitigatie

Mitigatie

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in of binnen de verstoringszone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden starten aan het begin van het broedseizoen:

Broedgevallen binnen het plan- en verstoringsgebied van de werkzaamheden moeten worden voorkomen. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op de volgende manieren:

- Door, ruim voor het vogelbroedseizoen, het kappen van bomen en struiken binnen het plangebied is er geen nestgelegenheid meer voor soorten zoals houtduif, merel en vink. Deze preventieve maatregelen mogen echter niet in strijd zijn met andere beschermde natuurwaarden, in dit geval werkzaamheden in omgeving van het sperwer of ransuil nest. Daarbij is het wenselijk om nieuwe nestmogelijkheden te creëren, of nestmogelijkheden elders te verbeteren, door het (terug)plaatsen van inheemse vegetatie.
- Door, ruim voor het vogelbroedseizoen, het verwijderen van de oevervegetatie zoals riet binnen het plangebied is er geen nestgelegenheid meer voor verschillende soorten watervogels zoals wilde eend, meerkoet en waterhoen. Daarbij is het wenselijk om nieuwe nestmogelijkheden te creëren, of nestmogelijkheden elders te verbeteren, door het (terug)plaatsen van inheemse vegetatie.

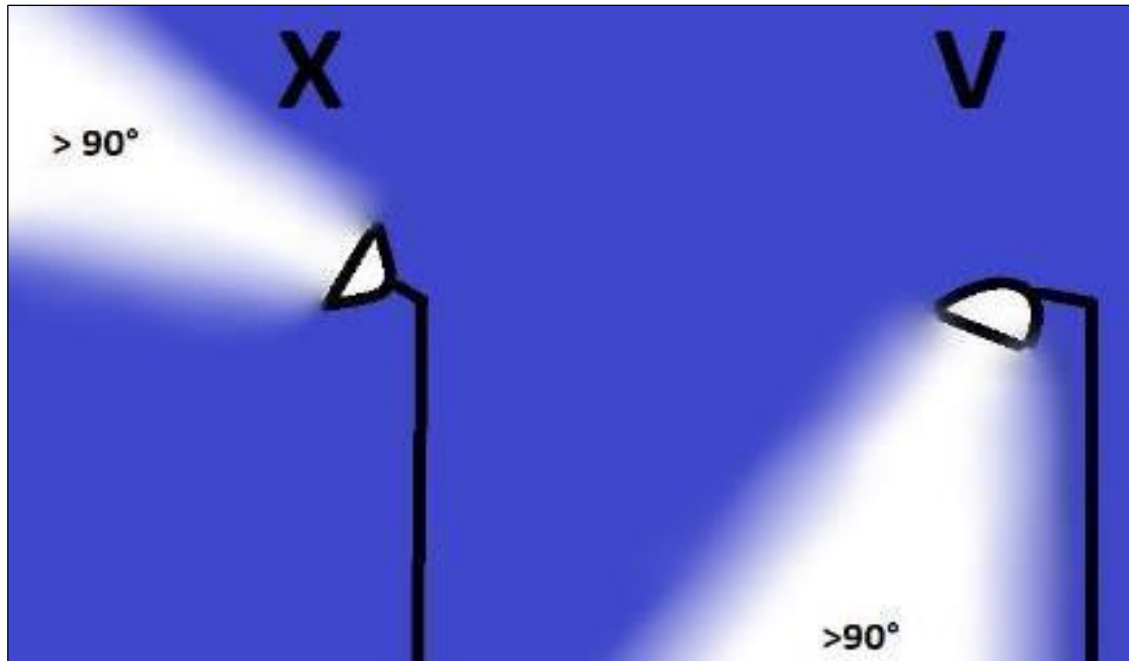
Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen:

Het plan- en verstoringsgebied dient eerst door een ter zake kundige ecooloog te worden gecontroleerd op aanwezigheid van broedvogels. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

5.3 Vleermuizen; mitigatie

Lichtverstoring

Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt geadviseerd om eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van de woningen ten westen en ten oosten van het plangebied. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober). Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de werkzaamheden zodat er geen licht naar de omgeving kan uitstralen. In onderstaande figuur (Figuur 5.1) is een dergelijke werkwijze schematisch weergegeven. De V in de tekening geeft weer hoe de lichtuitstraling naar de omgeving zoveel mogelijk kan worden beperkt. In de situatie met een X is er sprake van significante lichtuitstraling naar de omgeving waardoor een mogelijk effect op verblijven van vleermuizen niet is uit te sluiten. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.

Figuur 5.1. Voorbeeld van toepassing bouwverlichting bij. X= verlichting veroorzaakt uitstraling naar omgeving, V= verlichting veroorzaakt geen uitstraling richting de omgeving.

5.4 Kleine marterachtigen; mitigatie; nader onderzoek (mogelijk vanaf ca. 2022)

Mitigatie

Er zijn binnen het plangebied mogelijk vaste verblijfplaatsen van bunzing, hermelijn en wezel aanwezig binnen het plangebied. Deze potentiële verblijfplaatsen worden mogelijk aangetast tijdens de werkzaamheden. Daarnaast kan er verstoring door licht, geluid of trillingen optreden door de nabijheid van de werkzaamheden. Voor bunzing, hermelijn en wezel geldt momenteel de zorgplicht in Friesland. Dit betekent dat alle maatregelen die een negatief effect kunnen hebben op dieren en planten, achterwege gelaten moeten worden. Aangeraden wordt om buiten de kwetsbare periode van kleine marterachtigen te werken. Deze loopt van 15 maart tot en met 1 september. Kleine marterachtigen zijn het meest kwetsbaar in de kraamperiode. Bij verstoring is de kans groot dat het grootbrengen van jongen mislukt. Wanneer toch binnen de kwetsbare periode gewerkt wordt, wordt aangeraden het gebied vooraf ongeschikt gemaakt te worden voor kleine marterachtigen. Dit kan gedaan worden door potentiële rustplaatsen, zoals in de ruigte in de bossen, te verwijderen en de vegetatie daarna kort te houden. Daarbij is het ook wenselijk om nieuwe rustplaatsen voor kleine marterachtigen te creëren, of rustplaatsen elders te verbeteren. Deze nieuwe rustplaatsen kunnen worden aangelegd voordat de bestaande rustplaatsen verdwijnen. Nieuwe rustplaatsen kunnen gecreëerd worden door nestkasten voor marterachtigen te plaatsen, of marterhopen te creëren.

Nader onderzoek (mogelijk vanaf ca. 2022)

De vrijstelling voor deze soorten in Friesland wordt mogelijk ingetrokken met de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2022 waardoor mogelijk vanaf ca. 2022 nader onderzoek dient te worden uitgevoerd naar het gebruik van het plangebied door kleine marterachtigen.

Het nader onderzoek naar marterachtigen kan uitgevoerd worden met cameravallen. Op basis van de oppervlakte van het plangebied, dienen minimaal twee cameravallen te worden ingezet. In de periode van maart tot en met augustus moeten de cameravallen zes weken worden geplaatst. Buiten deze periode is een onderzoeksperiode van 12 weken noodzakelijk.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat verblijfplaatsen van bunzing, hermelijn en/of wezel aanwezig zijn binnen het plangebied of dat aannemelijk is dat verblijfplaatsen aanwezig zijn, dient een ontheffing te worden aangevraagd bij de provincie Friesland. Deze ontheffing wordt mogelijk verleend als in ieder geval buiten de kwetsbare periode (15 maart tot en met augustus) wordt gewerkt of voor aanvang van deze periode het terrein ongeschikt gemaakt wordt. Tevens dienen compenserende maatregelen getroffen te worden door elders nieuw leefgebied te creëren. Indien uit het nader onderzoek blijkt dat bunzing en hermelijn afwezig zijn, dan zijn er geen belemmeringen meer vanuit de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soortgroep.

Indien de bescherming van de kleine marterachtigen nog niet geldt tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden, dan behoeven deze geen gericht nader onderzoek en geldt alleen de zorgplicht en is nader onderzoek naar kleine marterachtigen niet noodzakelijk, maar dienen de hierboven genoemde mitigerende maatregelen te worden genomen.

5.5 Zorgplicht; mitigatie

Mitigatie

In de watergangen en vijver binnen het plangebied komen algemene soorten amfibieën en vissen voor. Deze zijn beschermd onder de zorgplicht en mogen niet opzettelijk gedood worden waardoor de volgende mitigerende maatregelen worden aangeraden:

- De watergangen en de vijver dienen niet gedempt of uitgebreid te worden bij temperaturen onder het vriespunt.
- Bij het droogleggen van een deel van een watergang dienen alle amfibieën en vissen een vlucht mogelijkheid richting een ander deel van de watergang te hebben.
- Bij het droogleggen van een complete waterpartij of watergang dient een erkend ecooloog aanwezig te zijn. Deze biedt ecologische begeleiding. Wanneer het waterpeil laag genoeg is zal de ecooloog de waterpartij afvissen en de gevangen amfibieën en vissen overbrengen naar een geschikte watergang of waterpartij welke onaangetaast blijft nabij het plangebied.

6 Conclusie

In opdracht van Interra Maatwerk LLP heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de veiling 1 in Dokkum, gemeente Noardeast-Fryslân, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens om op het bestaande terrein een woonwijk te realiseren. De QuickScan is uitgevoerd om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen.

Uit de QuickScan is gebleken dat er mogelijk een jaarrond beschermd nest van mogelijk sperwer of ransuil, algemene broedvogels, verblijfplaatsen van vleermuizen en kleine marterachtigen en algemene amfibie- en vissoorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. Om overtredingen op de Wet natuurbescherming te voorkomen, dient nader onderzoek te worden uitgevoerd en dienen enkele mitigerende maatregelen te worden genomen.

Er dient nader onderzoek te worden uitgevoerd om mogelijk gebruik van het jaarrond beschermd nest van mogelijk sperwer of ransuil te bevestigen dan wel uit te sluiten. Het gebruik van het nest door sperwer of ransuil kan worden aangetoond door het uitvoeren van twee tot vier gerichte veldbezoeken. Deze moeten overdag na zonsopkomst plaatsvinden in de periode april tot en met mei, met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.

Voor bunzing, hermelijn en wezel geldt momenteel de zorgplicht in Friesland. Aangeraden wordt om buiten de kwetsbare periode van kleine marterachtigen te werken. Deze loopt van 15 maart tot en met 1 september. Wanneer toch binnen de kwetsbare periode gewerkt wordt, wordt aangeraden het gebied vooraf ongeschikt gemaakt te worden voor kleine marterachtigen. Dit kan gedaan worden door potentiële rustplaatsen, zoals in de ruigte in de bossen, te verwijderen en de vegetatie daarna kort te houden. Daarbij is het ook wenselijk om nieuwe rustplaatsen voor kleine marterachtigen te creëren, of rustplaatsen elders te verbeteren. Deze nieuwe rustplaatsen kunnen worden aangelegd voordat de bestaande rustplaatsen verdwijnen. Nieuwe rustplaatsen kunnen gecreëerd worden door nestkasten voor marterachtigen te plaatsen, of marterhopen te creëren.

De vrijstelling voor bunzing, hermelijn en wezel in Friesland wordt mogelijk ingetrokken met de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2022 waardoor mogelijk vanaf ca. 2022 nader onderzoek dient te worden uitgevoerd naar het gebruik van het plangebied door kleine marterachtigen.

Betreft algemene broedvogels heeft het de voorkeur om buiten het vogelbroedseizoen te werken. Als toch gestart wordt met de werkzaamheden aan het begin van het vogelbroedseizoen, dan dient het plangebied ruim voor aanvang van het broedseizoen preventief ongeschikt gemaakt te worden door het verwijderen van bomen en struikgewas in het plangebied. Deze preventieve maatregelen mogen echter niet in strijd zijn met andere beschermde natuurwaarden. Daarbij is het wenselijk om nieuwe nestmogelijkheden te creëren, of nestmogelijkheden elders te verbeteren door het (terug)plaatsen van inheemse vegetatie. Indien gestart wordt te midden van het vogelbroedseizoen, dient er eerst een controle plaats te vinden door een ter zake kundige ecooloog.

Voor gebouwbewonende vleermuizen die mogelijk een verblijfplaats hebben in de woningen ten westen en ten oosten van het plangebied, dient verstoring door bouwverlichting te worden voorkomen door eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van deze locaties. Bij voorkeur wordt bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.

Algemene amfibie- en vissoorten zijn beschermd onder de algemene zorgplicht en mogen niet opzettelijk gedood worden waardoor de watergangen en de vijver niet gedempt of uitgebreid dienen te worden bij temperaturen onder het vriespunt, alle amfibieën en vissen een vlucht mogelijkheid richting een ander deel van de watergang dienen te hebben en het droogleggen van een complete watergang onder toezicht van een ter zake kundige ecooloog dient plaats te vinden.

Gorredijk, februari 2022
JM ecologie b.v.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 26 januari 2022.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders>
- Zoogdiervereniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>